

STATISTISK BRANCHEBESKRIVELSE 2018

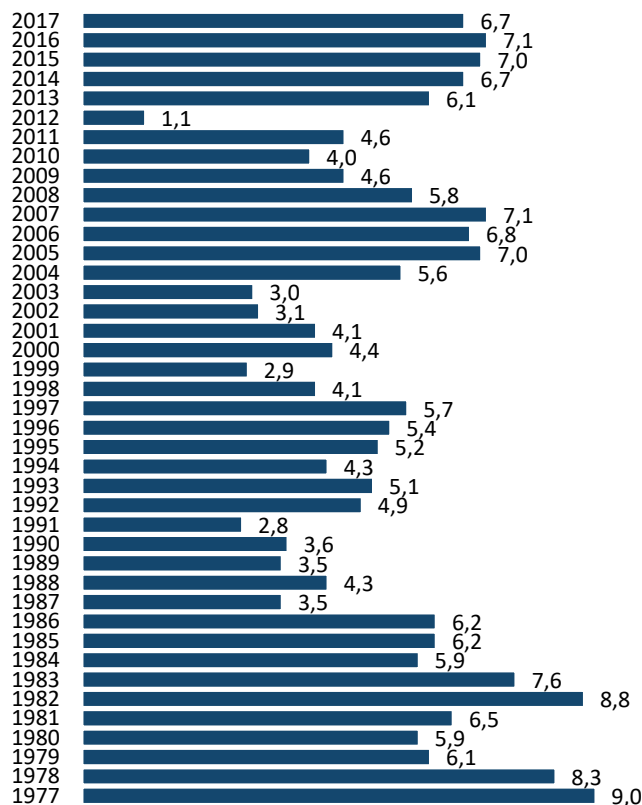
Global vækst sikrer fremgang hos Rådgivende Ingeniørvirksomheder i lyset af national stagnation.

De danske rådgivende ingeniørvirksomheder oplever begrænset stigning i omsætning, men vækster globalt og fastholder en overskudsgrad på over 6% for femte år i træk. Den samlede omsætning for FRI's 279 medlemsvirksomheder var 13,28 mia. kr. i 2017, hvilket svarer til en fremgang på 0,6% sammenlignet med 2016 og virksomhederne beskæftiger pr. 1 januar 2018 12.872 ansatte. Branchens overskudsgrad endte på 6,7% i 2017 sammenlignet med 7,1% i 2016. Faldet i overskudsgrad tilskrives en stagnerende national omsætning samt øgede medarbejderudgifter, hvilket understreges af, at 96% af de deltagende virksomheder i FRI's konjunkturmåling fra oktober 2018 oplever ingeniørmangel.

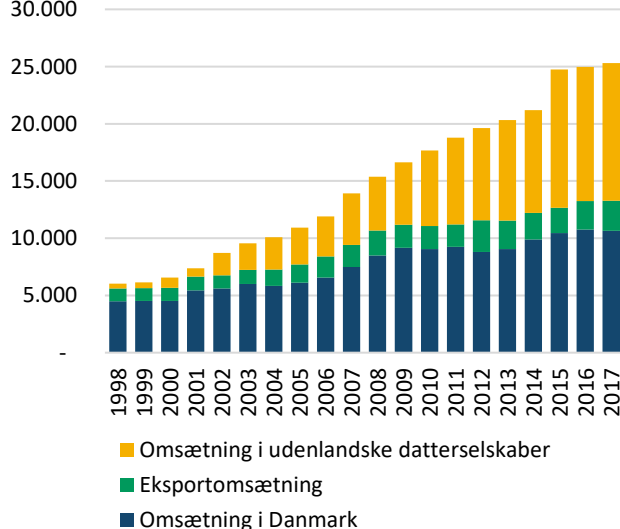
ØKONOMISKE TENDENSER

For 2017 oplever branchen generel tilbagegang for væsentlige nøgletal såsom overskudsgrad, forrentning af egenkapital, P/L faktor, produktivitet, likvidt beredskab samt pengebinding, mens honorarfaktor og soliditet er uændret sammenlignet med 2016. Tilbagegangen i disse nøgletal understreger en stagnerende tendens, hvor markedet stabiliseres, efter en årrække med høj vækst. Med en omsætning på 13.279 mia. kr. i Danmark og overskudsgrad på 6,7% for 2017, vurderes udviklingen at være stabil, men med en højere indtjening end i tilsvarende perioder tidligere. Branchen som helhed klarer sig fornuftigt, men markedet er gået fra at køre i 5. gear til at køre i 4 gear.

Figur 1 - Overskudsgrad i % (EBIT)

Figur 2 - Omsætning fordelt på geografi

OVERSKUDSGRAD & OMSÆTNING

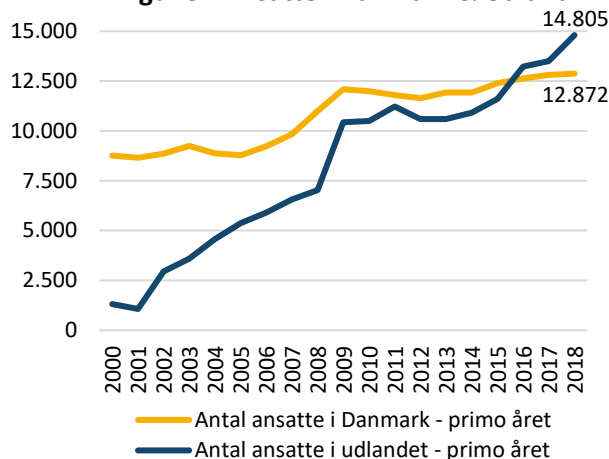
FRI opgør virksomhederne i 5 grupper, afhængigt af størrelse. Gruppe 1 består af virksomheder med 0-10 ansatte, gruppe 2 med 11-50 ansatte, gruppe 3 med 51-200 ansatte, gruppe 4 med 201-1000 ansatte og gruppe 5 med over 1000 ansatte. De overordnede tendenser på baggrund af denne stratificering viser, at gruppe 1 har størst overskudsgrad af omsætning på 21,8% mens gruppe 4 opnår en overskudsgrad på 0,1%. De resterende grupper fremviser overskudsgrad på mellem 6,2-8,5%. Overskudsgraden kan bruges som indikatorer på det generelle billede af 2017, hvor gruppe 4 virksomheder har haft et hårdt år sammenlignet med de andre grupper. Branchen har øget sin egenproduktion pr. medarbejder med 1,7% fra 819 t.kr. til 833 t.kr., men en stigning på 3,7% i medarbejderudgifter fra 625 t.kr. til 648 t.kr. i samme periode gør, at branchens samlede overskudsgrad daler.

Ses der på branchens opgaveportefølje udgør byggeri størstedelen af omsætningen med knapt 40%. Dette følges af infrastruktur med 25%, klima og miljø med 12% og energi, der udgør 10% af branchens samlede omsætning. Udviklingen for de seneste fire år viser, at byggeri som andel af den samlede omsætning er steget. Byggeri er steget med 3 procentpoint fra 37% i 2014 til de 40% i 2017, mens klima og miljø samt energi er faldet hhv. 2 og 3 procentpoint fra 14% til 12% og 13% til 10%.

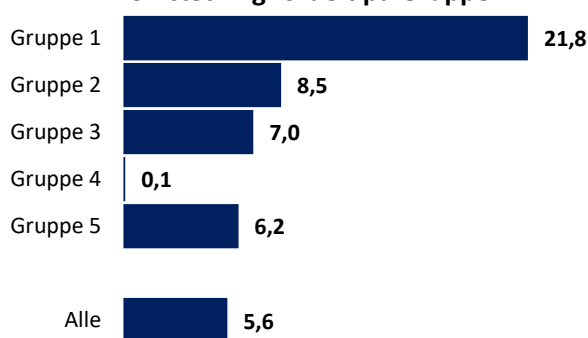
BRANCHEUDVIKLING

Vendes blikket mod de overordnede tendenser blandt rådgivende ingeniørvirksomheder de seneste år, er især to tendenser værd at fremhæve. Første tendens er, at andelen af medarbejdere beskæftiget hos store virksomheder stiger. De 4 største virksomheder der udgør gruppe 5 med over tusind medarbejdere, beskæftiger knapt 60% af branchens ansatte. Tilføjes gruppe 4, virksomheder med fra 200 op til 1000 ansatte er dette tal 75%.

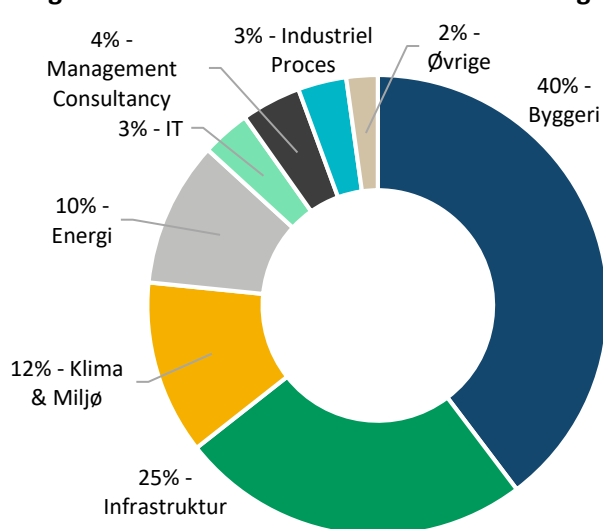
Figur 3 - Ansatte i Danmark & Udland

Figur 4 - Overskudsgrad % af omsætning fordelt på Grupper

Figur 5 - Sektorer 2017 i mio. kr. af omsætning

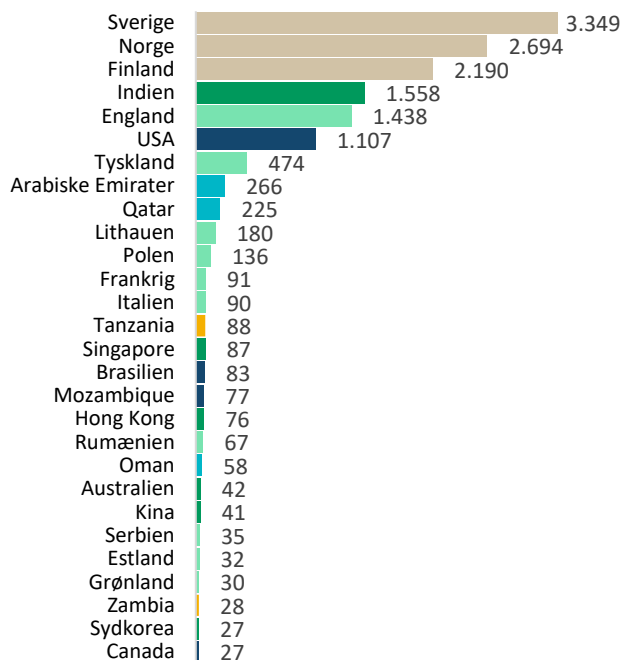
For 10 år siden var dette tal kun 65%. De 9 største rådgivende ingeniørvirksomheder i Danmark beskæftiger nu 75% og udgør en voksende andel af den samlede rådgivende ingeniørbranche i Danmark.

Den anden tendens blandt de rådgivende ingeniørvirksomheder er styrkelse af arkitektkompetencer, bl.a. gennem opkøb af arkitektvirksomheder. I de seneste år har flere virksomheder opkøbt arkitektvirksomheder, da kunderne i stigende grad ønsker integrerede løsninger fra rådgiverne. Af nylige eksempler på større opkøb kan nævnes, at ÅF-koncernen har opkøbt Gottlieb & Paludan, Sweco har opkøbt Årstidernes arkitekter, mens COWI senest har opkøbt Arkitema. Forventningen blandt de rådgivende ingeniørvirksomheder er, at opkøbstrenden fortsætter fremover, hvorfor flere opkøb af arkitektvirksomheder kan forventes, parallelt med at der generelt kan forventes flere arkitekter ansat i FRI-virksomheder

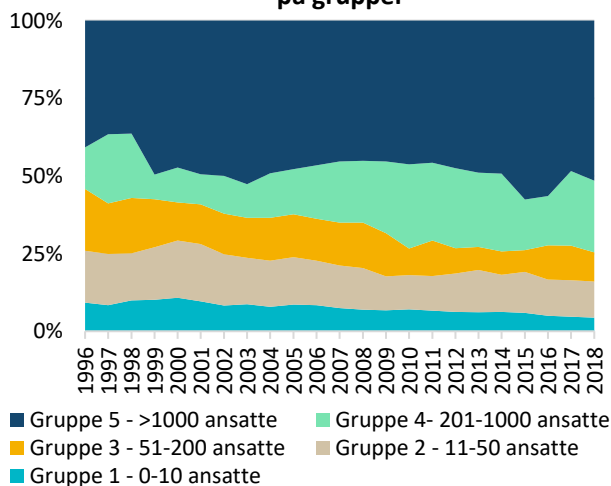
INTERNATIONAL UDVIKLING

Danske rådgivende ingeniørvirksomheder oplever solide vækstrater på de internationale markeder, både hvad angår omsætning i udenlandske datterselskaber og direkte eksportomsætning. Af en omsætning på 13,28 mio. kr. i 2017 for danske rådgivende ingeniørvirksomheder udgør eksport 2,63 mia. kr. svarende til 19,8%. Dette er en eksportfremgang på 9,5% sammenlignet med 2,47 mia. kr. i 2016. Omsætningen i udenlandske datterselskaber steg fra 11,7 mia. kr. i 2016 til 12,0 mia. kr. i 2017, hvilket er en stigning på knapt 2,6 procent. Som figur X understreger, er omsætningen i Danmark stagneret, mens væksten sker internationalt gennem øget eksportomsætning samt omsætning i udenlandske datterselskaber. Dette illustreres ved, at antallet af ansatte i udlandet pr. 1. januar 2018 er steget til 14.805 medarbejdere, sammenlignet med 13.503 medarbejdere pr. 1. januar 2017. I de senere år er antallet af medarbejdere ansat i datterselskaber steget kraftigt grundet opkøb af rådgivende virksomheder i Norden, UK og USA samt etablering af datterselskaber i Østeuropa, Mellemøsten, Asien og Nordamerika. Lande med under 20 ansatte svarende til 19 lande og 184 ansatte illustreres ikke i figur 6.

Figur 6 - Antal Ansatte i Udlandet

Figur 7 - Andel af medarbejdere fordelt på grupper

Markeder med størst eksportomsætning er hhv. Mellemøsten og Europa indenfor EU eksklusivt Norden med over 20 % af samlet eksportomsætning for begge. Næst efter udgør Afrika 17% af eksportomsætningen, mens Norden udgør 15% mens Asien og Oceanien udgør 12%

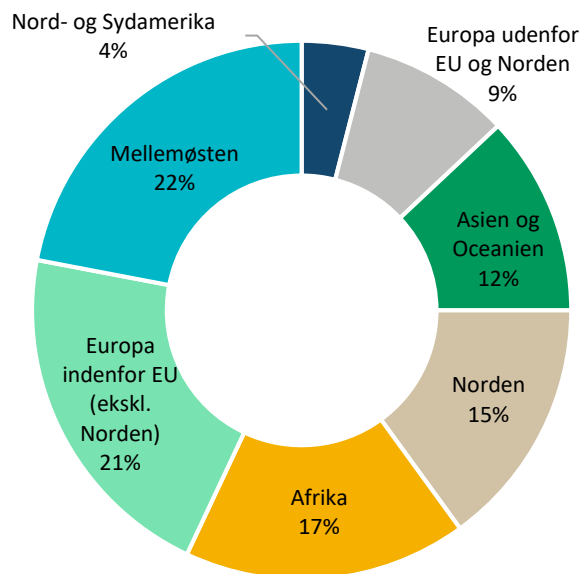
DANSKE VIRKSOMHEDER I EUROPÆISK KONTEKST

De største rådgivende ingeniørvirksomheder udgør en voksende andel af rådgivende ingeniørbranchen i Danmark, og er meget store ud fra europæisk målestok. FRI's søsterorganisation i Sverige, STD, Svensk Teknik och Design opgør hvert år, i samarbejde med de nordiske rådgivere, en oversigt over de største tekniske rådgiverfirmaer i Norden, Europa og i Verden. På den europæiske liste indtager Danmarks tre største rådgivende ingeniørvirksomheder en hhv. 12., 23. og 53 plads. Derudover har en række af de allerstørste europæiske rådgivere, særligt de nordiske, store datterselskaber i Danmark. 8 af de 10 største virksomheder i Norden er etableret på det danske marked.

MEDARBEJDETSAMMENSÆTNING

Ses der på medarbejdersammensætningen blandt FRI-virksomheder, øges andelen af medarbejdere med lange videregående uddannelser. Andelen med en ingeniørbaggrund er i 2018 på 56,1%, hvilket er uændret i forhold til 2017. I denne periode er andelen med en lang uddannelse såsom arkitekt, naturvidenskabelig, økonomi mv. steget fra 14,2% i 2017 til 15,6% i 2018, hvilket er en historisk høj stigning i akademikerantal. Samtidig er andelen med mellemlange uddannelser såsom konstruktør,

Figur 8 - Fordeling af eksportomsætning på geografi 2017

el-installatør, teknisk assistent mv. faldet fra 22,2% i 2017 til 21,0% i 2018. Dermed er stigningen i antallet med lange videregående uddannelser sket til fordel for medarbejdere med mellemlang videregående uddannelse. Andelen for korte videregående uddannelser er uændret på 7,3% i 2018.

OM UNDERSØGELSEN

Grundlaget for branchebeskrivelsen er branchedata, medlemsfirmaerne har indrapporteret i august 2018 og undersøgelsen afdækker regnskabsåret 2017. 80 medlemsvirksomheder ud af 259 adspurgte virksomheder har bidraget med data til undersøgelsen. Undersøgelsen dækker 29% af virksomhederne og 89% af de beskæftigede i branchen. Hertil kommer supplerende oplysninger fra FRI's medarbejderstatistik samt løbende konjunkturmålinger.